

SEKTOROWY
PROGRAM
OPERACYJNY
Restrukturyzacja i modernizacja
sektora żywnościowego
oraz rozwój obszarów wiejskich,
2004 - 2006

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcja Orientacji

**Raport ze spotkania konsultacyjnego Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów
Wiejskich Kanału Elbląskiego w Gminie Elbląg, w projekcie
Związku Gmin Kanału Ostródzko - Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego w Ostródzie
„Łączy nas Kanał Elbląski – partnerstwo sposobem aktywizowania mieszkańców”**

Termin spotkania: **02 marca 2006 roku, godz. 10:00 – 15:00**

Miejsce spotkania: **Elbląg, siedziba Urzędu Gminy Elbląg, ul. Browarna 85, sala Nr 1**

Uczestnicy: **31 osób wg listy obecności**

Program spotkania:

1. *Otwarcie spotkania* – **Grzegorz Nowaczyk**
2. *Charakterystyka Programu Leader+* – **Jan Puzio**
3. *Informacja o Lokalnej Grupie Działania* – **Wojciech Jezierski**
4. *Prezentacja ZSROW* – **Dorota Białobrzaska**
5. *Dyskusja, wnioski końcowe.*

Ad. 1. Wójt Gminy Elbląg **Grzegorz Nowaczyk** przywitał wszystkich zebranych na spotkaniu konsultacyjnym. Na wstępie przedstawił cel spotkania i podkreślił ogromne znaczenie rozwoju lokalnego i pobudzenia środowisk wiejskich oraz wykorzystanie potencjału ludzkiego oraz potencjału, który tkwi w naturalnych i kulturowych zasobach obszaru Kanału Elbląskiego.

Ad. 2. Po krótkim wstępie głos oddano Zastępcy Wójta **Janowi Puzio**, który jako koordynator gminny programu omówił szczegółowo program spotkania oraz ideę Pilotażowego Programu Leader+.

Ad. 3. Wojciech Jezierski, jako członek komitetu założycielskiego Stowarzyszenia Łączy nas Kanał Elbląski LGD poinformował wszystkich zebranych, że nad opracowaniem strategii oraz ideą założenia Stowarzyszenia pracowały rzesze osób z trzech powiatów na organizowanych warsztatach i konsultacjach. Projekt obejmuje **10** gmin z **3** powiatów: elbląskiego, ostródzkiego i iławskiego. Pierwsze spotkanie informacyjne odbyło się w listopadzie w Starostwie Powiatowym w Elblągu. Tam przedstawiono ideę Programu Leader+ i tam wyłoniły się pierwsze osoby - liderzy ze środowisk wiejskich, które później wyraziły wolę dalszej współpracy. W Schemacie I Pilotażowego Programu Leader+ są do wykonania dwa podstawowe zadania: utworzenie i zarejestrowanie Lokalnej Grupy Działania oraz opracowanie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich. I właśnie w tym celu spotykaliśmy się kilkakrotnie w Ostródzie, Iławie, Pasłęku. Dnia 18 stycznia 2006 r. odbyło się I Walne Zgromadzenie członków założycieli Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski LGD, które wówczas liczyło **34** osoby. Dnia 22 lutego 2006 roku Stowarzyszenie zostało zarejestrowane w sądzie i dziś 02 marca 2006 roku uprawomocniło się. Deklaracje udziału w Stowarzyszeniu zgłosiło **11** samorządów gminnych, **2** powiaty oraz **4** stowarzyszenia ponadto Związek Gmin Kanału Ostródzko - Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego oraz Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu. Zakładamy, że stowarzyszenie będzie docelowo około **70** osób.

Jak wspomniano drugim zadaniem w Schemacie I jest opracowanie ZSROW. Część planistyczna strategii została przygotowana podczas spotkań szkoleniowo - warsztatowych i teraz do 14 marca 2006 roku trwają konsultacje w poszczególnych samorządach.

Ad. 4. Dorota Białobrzaska – jako koordynator gminny przedstawiła na wstępie osoby z gminy Elbląg, które współpracowały czynnie na warsztatach i konsultacjach: w grupie odnowy wsi Panie **Jadwiga Ciszewska** i **Celina Sokołowska** oraz przy opracowywaniu strategii radny **Włodzimierz Żuk**. Następnie w formie prezentacji multimedialnej przedstawiono część planistyczną Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Omówiono w szczególności:

- ✓ Charakterystykę Lokalnej Grupy Działania;
- ✓ Diagnozę obszaru, która ukazuje spójność obszaru pod względem historycznym, kulturowym, ekonomicznym i przyrodniczym. Wskazano cechy wspólne obszaru;
- ✓ Analizę SWOT, gdzie poddano ocenie mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia obszaru LGD.

W podsumowaniu analizy SWOT warto podkreślić, że słabe strony należy wzmocnić, opierać się na mocnych stronach, wykorzystywać szanse, a zagrożenia unikać, aby nie wpływały na nas negatywnie.

D. Białobrzaska w dalszej części przedstawiła wizję zawartą w ZSRW, która odnosi się do całego obszaru LGD i odpowiada na pytanie: co chcemy osiągnąć? Wizja: **„Obszar Kanału Elbląskiego otwarty na świat”**. Uczestnicy spotkania uznali, że wizja jest słuszna i trzeba dążyć do tego, by ta otwartość obszaru Kanału Elbląskiego odzwierciedlała się w różnych aspektach. Następnie poddano ocenę misji LGD: **„Jesteśmy po to, żeby zaktywizować społeczność na rzecz wdrożenia zintegrowanej strategii rozwoju obszarów wiejskich Kanału Elbląskiego”**.

D. Białobrzaska wyjaśniła, że misja ta opisuje sposób działania LGD w dążeniu do realizacji wizji i stanowi swoiste credo wyrażające filozofię działania LGD.

- ✓ Przedstawiono tematy strategii oraz analizę problemów i analizę celów;
- ✓ Zapoznano zebranych z zadaniami sieciowymi przewidzianymi do realizacji w ramach projektu „Łączy nas Kanał Elbląski” oraz z zadaniami gmin na lata 2007-2013. Z zadań sieciowych każda gmina jest odpowiedzialna za jedno zadanie i Gmina Elbląg odpowiada za zadanie „oznakowanie obiektów przyrodniczo-kulturowych”. Zadania gminne ujęte do strategii to remont i rozbudowa kompleksu sportowego w Lisowie, budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Gronowie Górnym, budowa 5 plenerowych miejsc integracji mieszkańców gminy Elbląg, sporządzenie wizualnej informacji turystycznej gminy Elbląg, adaptacja budynku komunalnego na świetlicę wiejską w Nowakowie i jako partner w realizacji zadania budowa repliki osady Truso nad jeziorem Druzno.

Poinformowano zebranych, że grupa odnowy wsi przygotowała także swoje projekty. Z Gminy Elbląg przygotowano dwie fiszki projektowe:

1. Kurs obsługi komputera dla mieszkańców wsi Wężina, Dłużyna jako forma aktywizacji mieszkańców.
2. Promocja atrakcji miejscowości Weklice.

Dla grupy odnowy wsi Lokalna Grupa Działania jest swego rodzaju drogowskazem w znalezieniu ścieżki do realizacji zadań.

Reasumując swoje wystąpienie Dorota Białobrzaska podkreśliła, że dobrze przygotowana strategia i sprawna jej realizacja udowodni, że podejście typu Leader jest najbardziej efektywną metodą rozwoju obszarów wiejskich. Zniknie napotykaną dziś opór środowisk

przyzwyczajonych do dotychczasowych tradycyjnych rozwiązań, opartych na podejściu odgórnym i centralnym zarządzaniu. Program Leader+ uruchomi wielki potencjał inicjatyw i zaangażowania mieszkańców wsi.

Nawiązując do jednego z zadań gminnych zgłoszonych do strategii przedstawiciel Muzeum w Elblągu, Prezes Stowarzyszenia Miłośników Truso dr Marek Jagodziński przedstawił etap prac nad budową repliki osady Truso w miejscowości Janów Pomorski. W prezentacji multimedialnej omówił historię powstania osady, znaleziska, prace wykopaliskowe oraz opracowania i dokumentacje, które są gotowe i jednocześnie niezbędne do realizacji projektu. Ważną i godną polecenia są tzw. **lekcje muzealne**, które odbywają się dla młodzieży na terenie muzeum i w terenie np. w szkołach. Przybliżyła się wówczas historię np. osady Truso, przedstawiając różne eksponaty, znaleziska. Takie lekcje są ogromną atrakcją i spotykają się ze sporym entuzjazmem.

Ad. 5. Zastępca Wójta **Jan Puzio** omówił szacowane koszty oraz zasady i sposób finansowania zaplanowanych w ZSROW zadań sieciowych oraz zadań gminnych.

Ogłoszono 15 minut przerwy. Po przerwie:

Ad. 6. Dyskusja, wnioski.

Goście spotkania konsultacyjnego wyrazili ogromną aprobatę dla działań w ramach Pilotażowego Programu Leader +. Zebrani stwierdzili, że od dawna tereny wokół Kanału Elbląskiego są zaniedbane turystycznie i kulturowo. Mieszkańcy Wyspy Nowakowskiej: sołtys **Stanisław Turoń** i przedsiębiorca **Marek Serdyński** podkreślili, żeby nie zapominać w projektach, że obszar Kanału Elbląskiego rozpoczyna się już od Nowakowa.

Entuzjastycznie do planów ożywienia terenów Kanału Elbląskiego podeszła właścicielka rodzinnego gospodarstwa agroturystycznego w miejscowości Janów Pani **Iwona Czernichowska**. Uważa, że obecnie turystom nie wystarcza sam pobyt w bazie noclegowej. Turyści chcą zwiedzać, poznawać atrakcje terenu, w którym przyszło im wypoczywać. Obszar Kanału Elbląskiego wraz z pochylniami są na pewno ogromną atrakcją.

Sołtys wsi Nowina **Jerzy Łopiński** podkreślił, że sami mieszkańcy nie wiedzą w jak pięknych terenach mieszkają. Teraz zimą był organizowany wspaniały kulig. Piękna bezkolizyjna trasa ok. **20 km** w okolicach Przemarka. Dla uczestników była to atrakcja i wycieczka krajoznawcza. Takie rzeczy trzeba rozreklamować i organizować.

Pani Czernichowska uważa, że jeśli nasi goście będą mieli okazję do wypadów rowerowych czy pieszych, do zapoznania się z historią tych terenów, z zabytkami, pomnikami przyrody to dopiero zachęci ich do przyjeżdżania do nas, zapewni rozwój turystyki, przysporzy gminie i jej mieszkańcom dodatkowych środków. Budowa repliki osady TRUSO to wspaniały produkt turystyczny, słynny na skalę światową. Pani **Jadwiga Ciszewska** uważa, że grupa odnowy wsi dobrze stawia na rozwój agroturystyki, ponieważ rolnicy nie mogą znaleźć się w dzisiejszej rzeczywistości i będą odchodzić od typowego uprawiania roli czy hodowli. Posiadają ogromne zaplecze, jeśli chodzi o zagospodarowanie pomieszczeń. Trzeba tylko wskazać im drogę, pokazać, podszkolić. Taka forma wypoczynku to również szansa dla młodzieży, która widząc szansę rozwoju nie będzie opuszczała wsi.

Zastępca Wójta **Jan Puzio** wspomniał, że Leader działa w sposób zintegrowany. Gospodarstwa agroturystyczne to bardzo dobre pomysły, zaraz pojawiają się oboczne tematy. Mamy wiele terenów dziewiczych, które należy zagospodarować, a to pobudzi aktywność i powstawanie takich gospodarstw. Pani Czernichowska zadeklarowała, że jej firma agroturystyczna jest w stanie pomóc. Mają doświadczenie, warunki lokalowe chętnie udostępnią lokal, fachowców na szkolenia agroturystyczne.

Dyrektor Szkoły Podstawowej w Gronowie Górnym **Zenon Chmiel** zauważył, że efekty działania programu z pewnością będą za lata, ale będą służyć pokoleniu, które dziś dorasta. Dobrą formą jest oferta muzeum elbląskiego, tzn. lekcje muzealne. W Gronowie Górnym takie lekcje się odbyły, jest to wspaniała sprawa i to jest potrzebne.

Obecni za spotkaniu jednomyślnie uważają, że w planie są ambitne zadania do realizacji i należy wspierać takie działania. Zebrani dopytywali, jak można wstąpić do Stowarzyszenia, ponieważ byliby chętni pracować nad zaktywizowaniem społeczności lokalnej. Realizacja programu na pewno przyczyni się do poprawy jakości życia na wsi. Wszyscy chcieliby, aby kanał stanowił atrakcję turystyczną przez cały rok i nie tylko polegającą na przepłynięciu

statkiem. Planowane ścieżki rowerowe będą wspaniałą atrakcją turystyczną, która pozwoli podziwiać walory obszaru Kanału Elbląskiego nie tylko szlakiem wodnym. Radny **Włodzimierz Żuk** stwierdził, że mało kto wie, że pochylnie na Kanale Elbląskim to nie tylko Buczyniec. Pochylnia pierwsza to Całuny zaledwie 10 km od Elbląga.

Przewodniczący Rady Gminy i członek komitetu założycielskiego Stowarzyszenia **Wojciech Jezierski** stwierdził, że w momencie rozpoczynania spotkań w sprawie programu Leader to była zwykła ciekawość. Teraz uświadamia sobie, jak mało wie o atrakcjach i walorach swego terenu. Wierzy, że realne jest dobre wypromowanie tego obszaru.

Wszyscy uczestnicy spotkania uważają, że Zintegrowana Strategia Obszarów Wiejskich jest przygotowana bardzo dobrze. Wskazuje na atrakcje obszaru, zabytki, potencjał gospodarczy a także wskazuje problemy, z jakimi trzeba się borykać i wskazówki jak je rozwiązać. Konsultacje są bardzo potrzebne, ponieważ uświadamiają społeczności lokalnej, że podejmowane są działania i to mieszkańcy mają decydujący głos, czego oczekują na swoim terenie, a wyłaniający się liderzy podejmując wyzwanie będą realizowali plany.

Reasumując spotkanie stwierdzono, że aktywność grupy, bardzo ciekawe pomysły, poziom motywacji i dostarczona wiedza są gwarantem powodzenia projektu. Sukces zależy od wcześniejszych działań planistycznych, a ZSROW jest przygotowana bardzo dobrze i zyskała poparcie przedstawicieli społeczności lokalnej.

Na tym spotkanie konsultacyjne zakończono.

*Protokołowała: **Dorota Białobrzaska**, Elbląg, 2 marca 2006 roku.*